

Службове зловживання посягає діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, інтереси державної служби, а також породжує в суспільстві явище вседозволеності, підриває віру законослухняних громадян в те, що їх права та інтереси взагалі можуть бути захищені. Період становлення держави супроводжується серйозними негативними явищами, численними зловживаннями службових осіб, протиправним використанням наданих їм повноважень. Природно, що і в законодавстві про статус державних службовців особливо відчутний кримінальний акцент. Для системи державної служби в Україні не є винятком проблеми подолання злочинності, хабарництва і корупції у державних органах. Тому саме з огляду на це слід розглядати питання якісного поліпшення державної служби, підвищення відповідальності державних службовців та вимогливості до них.

Загальновизнано, що зловживання в сфері службової діяльності вважаються невирішеною проблемою у світовому правовому просторі. Ці зловживання впливають на економіку і політику, право та ідеологію не тільки малорозвинених держав, а й світових лідерів. Нині і практики, і вчені погоджуються з думкою про те, що абсолютне викорінення зловживань у службовій сфері, мабуть, неможливе. Наразі головним завданням є локалізація цих протиправних явищ, зменшення їх обсягу та галузей існування.

ЗЛОЧИННІСТЬ В СФЕРІ АВТОРСЬКИХ І СУМІЖНИХ ПРАВ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇЇ ПОДАЛАННЯ

Курсант 411 навчальної групи **Семеняка Л.В.**

Науковий керівник: доцент кафедри економічної безпеки, кандидат юридичних наук **Томма Р.П.**

На сучасному етапі розвитку держави, деякі з порушень прав інтелектуальної власності і зокрема авторських і суміжних прав набули суспільно небезпечного характеру, що потребує активного втручання органів внутрішніх справ у ці процеси у тому числі встановлення відповідальності за такі правопорушення.

Способи вчинення порушення авторського права і суміжних прав можливо класифікувати таким чином:

1. Незаконне відтворення об'єктів авторського права і суміжних прав: а) за формою відтворення: незаконне копіювання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав у формі оригіналу, або у іншій формі; б) за рівнем майстерності: просте відтворення; відтворення із частковим або повним копіюванням ознак ліцензійного примірника; відтворення зі знищенням або блокуванням засобів захисту від несанкціонованого копіювання; в) за обсягом відтворення: виготовлення одного або більше примірників у будь-якій матеріальній формі; г) за порушенням правового режиму відтворення: перевищення кількості відтворень, терміну відтворення, відтворення на недозволеній угодою території, відтворення на підставі авторської угоди, укладеної не з усіма правовласниками.

2. Незаконне розповсюдження об'єктів авторського права і суміжних прав: а) укладення угод з об'єктами авторського права і суміжних прав, незаконно випущеними в обіг (продаж, обмін), які направлені на відчуження права власності (82%); б) укладення угод із надання послуг з використанням як легальних, так і контрафактних примірників творів і об'єктів суміжних прав – комерційний прокат (14%); в) розповсюдження способом, не передбаченим договором (3%); г) розповсюдження з використанням можливостей комп'ютерної мережі (1%).

3. Інше умисне порушення авторського права і суміжних прав:

а) плагіат; б) незаконний імпорт творів і об'єктів суміжних прав; в) незаконне публічне виконання творів; г) незаконний публічний показ творів; д) незаконне повідомлення твору або об'єкта суміжних прав до загального відома; ж) незаконний переклад творів; з) незаконна переробка творів; і) незаконна практична реалізація дизайнерського, архітектурного, містобудівного і садово-паркового проекту.

За досліджуваною категорією справ автором виділені в самостійні питання щодо дій з приготування, безпосереднього вчинення та приховування злочину виключно з науковою метою, пам'ятаючи про наявність повноструктурного способу вчинення злочину.

Так, особливі проблеми набуло виробництво в Україні і розповсюдження неліцензійних CD-ROM. Як в 2006 р., так і в квітні 2010 році спеціальна комісія уряду США знов звинуватила Україну в порушеннях прав інтелектуальної власності. Це означає підсилення економічних санкцій проти українських товаровиробників і втрату завойованих позицій на світових ринках. Між тим проблема розвитку злочинності у сфері інтелектуальної власності, а саме, порушення авторських та суміжних прав, існує і її треба вирішувати. Для цього повинні бути задіяні всі можливості державного апарату та правоохоронних органів щодо протидії правопорушенням цього напрямку.

До особливостей правопорушень авторських і суміжних прав у роздрібній торгівлі належать:

- здійснення в рамках і під прикриттям господарської чи іншої діяльності;
- мають очевидний і корисливий характер;
- вони є тривалими або систематичними;
- завдають збиток власникам майнових прав, економічним інтересам держави, окремим підприємцям.

В Україні право інтелектуальної власності відносно нове правове явище, яке хоча й побудоване на тих же засадах, що і в інших країнах, але ще не забезпечене належним чином ні матеріально, ні організаційно, ні кадрово. Не слід забувати і реалії перехідного періоду: значна криміналізація економіки, корупція, низький рівень достатку основної частини населення, зокрема молоді і проблеми її працевлаштування, що призводить до вимушеного придбання контрафактного товару.

Здебільшого, як свідчить практика, порушниками авторських і суміжних прав є молоді люди, які обізнані у технічних особливостях копіювання носіїв. Окрім того, ослабли публічно правові способи охорони прав інтелектуальної власності. Ми погоджуємось з тим, що "сучасне адміністративне право має розглядатися переважно, як засіб забезпечення належного дотримання та дієвого захисту прав і свобод людини і громадянина у сфері функціонування держави". Але, воно не повинно бути осторонь тих порушень, що вчиняються у приватній сфері і впливають на державні та економічні інтереси. Якщо адміністративні методи державного регулювання

економіки базуються на державній владі і включають у себе заборони, дозволи і примус то їх необхідно використовувати для превенції порушень, у тому числі, й у сфері інтелектуальної власності. На етапі правової реформи мова йде про якісно нову систему регулювання відносин між виробниками фонограм і державою, суть якої зводиться до того, що юридична або фізична особа має бути рівноправним учасником цих відносин і може вимагати від держави у особі її органів здійснення ними своїх повноважень.

Розглядаючи питання про захист авторських та суміжних прав зі сторони держави є прийняття Постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 674 "Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності". Ця постанова започаткувала нормативну базу для запровадження нової посади - державного інспектора з питань інтелектуальної власності і визначила його правовий статус.

Так основним завданням державного інспектора є здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання незалежно від форми власності вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності, а також у сфері виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування. Державний інспектор з питань інтелектуальної власності відповідно до покладених на нього завдань:

1) здійснює систематичний державний контроль за виконанням вимог Закону України "Про авторське право і суміжні права", а також Закону України "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування";

2) вживає заходів для припинення незаконного обігу (в тому числі вилучення з обігу) контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм, а також дисків для лазерних систем зчитування, вироблених чи імпортованих з порушенням вимог законодавства, а також обладнання і сировини для їх виробництва;

3) з метою недопущення порушень прав інтелектуальної власності здійснює постійний контроль (функції постійних контрольних постів) на підприємствах суб'єктів

господарювання, що виробляють диски, де за рішенням Держдепартаменту створено постійний контрольний пост, у тому числі:

- контроль за укладенням угод на виробництво дисків з дотриманням прав інтелектуальної власності;

- контроль за нанесенням спеціального ідентифікаційного коду на всі диски, що виробляються;

- перевірку та реєстрацію обсягів виробництва у спеціальному журналі, куди заносяться також відомості про замовлення, договір та інші дані щодо отримання прав на виробництво дисків;

- контроль за обліком замовлень на виробництво, обсяги виробництва, зберігання та відвантаження дисків і внесення відповідних даних до документів складського та бухгалтерського обліку;

4) подає органу ліцензування письмові звернення щодо необхідності проведення перевірки суб'єкта господарювання;

5) перевіряє дотримання виробниками, експортерами та імпортерами дисків авторського права і суміжних прав, застосування спеціального ідентифікаційного коду, інших вимог законодавства;

6) у встановленому порядку подає суб'єкту господарювання за результатами проведених перевірок обов'язкові для виконання рішення про усунення виявлених порушень у сфері виробництва, експорту, імпорту дисків;

7) застосовує спеціальні заходи (в межах наданих повноважень) щодо суб'єктів господарювання у разі порушення ними законодавства про виробництво дисків;

8) виконує інші функції, що впливають з покладених на нього завдань. [3].

Наприкінці варто відмітити розробку і прийняття нормативних актів, у тому числі, Закону України "Про авторське право і суміжні права" і змінами, внесеними згідно із Законами № 850-IV від 22.05.2003, ВВР, 2003, № 35, ст.271; № 1294-IV від 20.11.2003, ВВР, 2004, № 13, ст.181; № 2939-VI від 13.01.2011. Попри те, що цей закон здебільшого є актом приватного права, у ньому містяться і адміністративно-правові норми: інститут вільного використання об'єктів авторського права; інститут обмеження прав виконавців, виробників

фонограм і організацій мовлення; інститут реєстрації авторських прав; інститут колективного управління авторськими правами; норми, які передбачають відповідальність у вигляді штрафу у розмірі 10 відсотків від визначеної судом суми відшкодування збитків, що направляється у встановленому порядку до відповідних бюджетів та інші адміністративно-правові норми.

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Курсант 303 навчальної групи **Семків О.Т.**

Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, кандидат юридичних наук **Миронюк Т.В.**

У нашій державі правоохоронні органи застосовують заходи, що спрямовані на удосконалення процесу виконання покарань, приведення його у відповідність до міжнародних стандартів. Але, незважаючи на це, рівень злочинності серед засуджених у місцях позбавлення волі все ще залишається високим. Пенітенціарну злочинність можна визначити як кримінальні порушення ізольованими від суспільства особами встановлених правил їх утримання та вчинення ними інших злочинів. Злочинність у місцях позбавлення волі являє собою найнебезпечніші відхилення від правових норм.

Злочинність у місцях позбавлення волі іноді називається «карною» злочинністю (тобто такою, яка має місце під час відбування покарання), іноді «пенітенціарною» злочинністю, до якої відносять сукупність злочинів, що вчиняються в пенітенціарних установах — місцях позбавлення волі.

У середньому щорічно в установах Департаменту з питань виконання покарань реєструється до 400 злочинів. Найбільша кількість злочинів реєструється у виправних колоніях суворого і посиленого режимів і колоніях-поселеннях. При аналізі